

109220 - Sadece Cuma namaz kılmakla yetinen kimse kâfir değildir midir?

Soru

Sadece Cuma namazını kılanın kâfir olmadığı doğru mudur? Zirâ ben, değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'in -Allah ona rahmet etsin- şöyle söylediğini okumuştum: "Sadece Cuma namazını kılan kâfir değildir. Çünkü bu kimse, namazı tamamen terk etmiş sayılmaz. Zirâ Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: "Men terakes-salâte.." diye buyurmuş, "Men terake salâten" diye buyurmamıştır.

İbn-i Useymîn ve İbn-i Teymiyye'den böyle bir şey gelmiş midir?

Detaylı cevap

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Namazı terk edenin kâfir olduğunu söyleyen âlimler, küfrü gerektiren terkin miktarının ne kadar olduğu konusunda görüş ayrılığına düşmüşlerdir. Bu görüşte olan âlimlerin çoğunluğu, bir veya iki vakit farz namazı (kasten) terk etmekle kâfir olunacağı görüşüne varmıştır.

Bazı âlimler ise, namazı terk edenin, ancak namazı tamamen terk ettiği takdirde kâfir olacağı görüşüne varmışlardır.

Birinci görüşü, sahâbe ve tâbiîn'den, İshak b. Râheveyh -Allah ona rahmet etsin- nakletmiştir.

İmam Muhammed b. Nasr el-Mervezî -Allah ona rahmet etsin-
şöyle demiştir:

“İshak’ı (b. Râheveyh) şöyle derken işittim: ‘Rasûlullah
-sallallahu aleyhi ve sellem-‘den namazı terk edenin kâfir olduğunu
işittim. Aynı şekilde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve
sellem-‘den günümüze kadar ilim ehlinin görüşü şu olmuştur:
Mazeretsiz olarak vakti çıkıncaya kadar namazı kasten terk eden
kâfirdir.

Namazın vaktinin gitmesi demek; öğle namazını
güneş batıncaya, akşam namazını ise fecir doğuncaya
kadar ertelemektir.

Namazların son vakitlerini belirttiğimiz gibi
kılmasının sebebi; çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
Arafat’ta, Müzdelife’de ve yolculukta iki namazı birleştirmiş,
birisini diğerinin vaktinde kılmıştır. Nebi
-sallallahu aleyhi ve sellem-, iki namazdan birincisini, bir durumda ikinci
namaz için, başka bir durumda ise ikinci namazı, birinci namaz için
vakit kılınca, özür hâlinde iki namazın vakti bir vakit
olmuştur. Nitekim âdet gören kadın, güneş batmadan
önce âdetten temizlenirse, öğle ve ikindi namazlarını
kılması gerekir. Eğer gecenin sonunda âdetten temizlenirse,
akşam ve yatsı namazlarını da kılması
gerekir.”[1]

İmam Muhammed b. Nasr -Allah ona rahmet etsin-, imam Ahmed’den -Allah
ona rahmet etsin- onun şöyle dediğini nakletmiştir:

“Namazı kasten terk edenden başka hiç kimse bir günah
sebebiyle tekfir edilemez. Eğer bir namazı, diğer namazın

vakti girinceye kadar terk ederse (ertelerse), üç defa tevbe etmesi istenir.”

İmam Muhammed b. Nasr -Allah ona rahmet etsin-, yine Abdullah b. Mübârek'ten onun şöyle dediğini nakletmiştir:

“Kim, hiçbir sebep olmadan bir namazı kasten terk eder ve bir namazı, diğer namazın vaktine girdirirse (ikinci namazın vaktinde kılsa), kâfir olur.”[2]

İbn-i Hazm -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Ömer b. Hattab, Muaz b. Cebel, İbn-i Mes'ud ve bir grup sahâbeden, Abdullah b. Mübârek, Ahmed b. Hanbel, İshak b. Râheveyh'den ve tam 17 sahâbeden bize naklediğildiğine göre, vakti çıkıncaya kadar bir farz namazı kasten terk edenin kâfir ve mürted olduğudur. İmam Mâlik'in arkadaşı Abdullah b. el-Mâceşûn, Abdulmelik b. Habib el-Endelusî ve başkaları da bu görüştedirler.”[3]

İbn-i Hazm -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

“Ömer, Abdurrahman b. Avf, Muaz b. Cebel, Ebu Hureyre ve başka sahâbeden nakledildiğine göre, vakti çıkıncaya kadar bir farz namazı kasten terk edenin kâfir ve mürted olduğudur.”[4]

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz'ın -Allah on arahmet etsin- başkanlığındaki İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu da bu şekilde fetvâ vermiştir.[5]

İkinci görüşe gelince, bu, namazı terk edenin, ancak namazı tamamen terk ettiği takdirde kâfir olacağı

görüşüdür. Şeyhulislam İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- de bu görüştedir. Bununla birlikte bir kimse, bazı namazları terk eder de devlet başkanı veya yardımcısı namaz kılmaya çağırır da hâlâ namaz kılmazsa, bu kimsenin kâfir olduğu hükmüne varmıştır.

Şeyhulislam İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- önce namaz kılan, sonra terk edenin, kalbinde namazı tamamen terk etmeye azmetmişse, içten kâfir olduğu, yani kendisi ile Allah Teâlâ arasında olduğu hükmüne varmıştır.”[6]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin -Allah ona rahmet etsin- de bu görüşe varmış ve şöyle demiştir:

“Delillerden anlaşıldığına göre namazı ancak devamlı olarak terk eden kimse kâfir olur. Yani bir kimse, kendisini namazı terk etmeye alıştırmışsa, yani ne öğle, ne ikindi, ne akşam, ne yatsı, ne de sabah namazını kılıyorsa, işte bu kimse kâfir olur.

Eğer bir veya iki vakit farz namaz kılıyorsa, bu kimse kâfir olmaz. Çünkü bu kimseye ‘namazı terk etti’ denilemez. Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

{
بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ تَرْكُ الصَّلَاةِ

[رواه مسلم]

“Kişi ile küfür ve şirk arasındaki sınır; namazın terkidir.”[7]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

‘Terku’s-salât’ demiş, ‘Terku salâtin’ (nekire) dememiştir.”[8]

Sadece Cuma namazı kılan ve başka namaz kılmayan kimsenin hükmüne gelince, bu konuda İbn-i Useymîn'e âit herhangi yazılı bir fetvâ bulamadık. Fakat biz, bu soruyu (o hayattayken) kendisine sözlü olarak sorduk ve bize şöyle cevap verdi:

-Görünen o ki, bu kimse kâfirdir.”

Çünkü Cuma namazı, haftalık otuz beş vakit farz namaza oranla çok azdır. Bunu yapan kimseye namaz kılıyor denilemez. Aksine bu, namazı terk eden kimsedir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1]

Ta'zim Kadri's-Salat, c: 2, s: 929

[2]

Ta'zim Kadri's-Salat, c: 2, s: 929

[3]

el-Faslu fi'l-Mileli ve'l-Ehvâi ve'n-Nihel, c:

3, s: 128

[4]

el-Muhallâ, c: 2, s: 15

[5]

Bkz: İlmî Araştırmalar ve Dâimî
Fetvâ Komisyonu Fetvâları, c: 6, s: 40,50

[6]

Mecmû Fetâvâ İbn-i Teymiyye, c: 22, s: 49
ve c: 7, s: 615. Şerhu'l-Umde, c: 2, s: 94

[7]

Müslim

[8]

eş-Şerhu'l-Mumti', c: 2, s: 26